

ललाति विविपन्नेषु" किरा० । उल्काकारणमु-
क्तम् श्रीपतिना "यासां गतिर्दिवि भवेद्दृष्टिनेन गत्या ता-
सारकाः सकलखेचरतोऽतिदूरे । तिष्ठन्ति या अनि-
यनोद्गतयस्य ताराचन्द्रादधोहि निवसन्ति तदन्वितास्ताः ।
शीतांशुवज्जलमयास्तपनात् स्फुरन्ति ताशावहप्रवहमारु-
तसन्धिसंस्थाः । पूर्वानिलैस्तमितभावमपागतेऽस्मिन्ताराः
पतन्ति कुङ्किषद्गुप्तापयेन" । (ज्वलन्तखटेरनुद्धा)
शुष्क इण्डवस्त्रादिदोषिते (मशाल) इति प्रसिद्धे
श्लोकेभेदे च । "तुलाराशिं गते भागौ अमा-
यास्यां नराधिपः । स्नात्वा देवान् पितॄन् भक्त्या संपू-
ज्याथ प्रणम्य च । कृत्वा तु पार्वण्यं दधिचोरगुह्या-
दिभिः । ततोऽपराह्णमये घोषयेन्नगरे नृपः । लज्जोः
संपूज्यां लोकाः । उल्काभिषापि वेष्ट्याम्" ति० त० ज्यो०
उल्कादाने दर्शयै निर्णयः । "तुलामंस्थे सहस्रांशौ
प्रदोषे भूतदर्शयोः । उल्काहस्ता नराः कुर्युः पितॄणां
मार्गदर्शनम्" ति० त० ज्यो० वचनात् प्रदोषव्यापिदर्श-
कार्यम् । उभयत्र प्रदोषप्राप्तौ परदिने एव, युष्मादिद्या-
स्तात् । "दण्डैकरजनीयोगोदर्यस्य स्यात् परेऽहनि ।
तदा विहाय पूर्वद्यु परेद्युः सुखरात्रिका" ज्योतिर्वचनाच्च ।
उभयत्र प्रदोषप्राप्तावपि उल्कादानं पूर्वोक्तपार्वण्यपुरो-
धात्, न पूर्वदिने भूताहे ये प्रकुर्वन्ति उल्कापहमचेतसः ।
निराशाः पितरौ यानि यापं दत्त्वा सुदारुणम्" ज्योतिर्व-
चनात् । उल्कापहणादि पितृकृतत्वात् प्राचीनावी-
तिना दक्षिणाभिमुखेन कार्यम् । "प्राचीनवीतिना सम्यग-
पसव्यमतन्त्रिणा । पितॄणां निधनात् कार्यं विधिवद्भूपाणि
ना" मनुक्तं । तद्दानमन्त्रादि ति० त० दृश्यम् । ४ ज्योति-
षोक्ते नाक्षत्रिकदशमेदे । "मङ्गला पिङ्गला धान्या
भामरो भद्रिका तथा । उल्का सिद्धा सङ्कटा च हाटौ-
क्षेया मङ्गदायाः" ज्यो० । तदानयनञ्च "वज्रिभान्नीनश्रुता-
ज्जन्मार्णाच्छिवभादय" इत्युक्तेः मतभेदेन कृत्तिकानक्षत्रात्
पूर्वभाद्रपदचतुर्थपादात् जन्मनक्षत्राद्वाऽऽरभ्य एवैकास्ता-
विराष्ट्या क्रमेण मङ्गलादिका दशा भवन्ति इत्येवं चतु-
विंशतिनक्षत्रैश्च विराष्ट्या अष्टौ दशा अवसेयाः ततो-
ऽन्तिमविभेधे मङ्गलाद्यास्तिस्रो भवन्ति । एवमन्यत्वाप्युच्यम् ।
तासां भोगकालश्च । "एकाद्येकोत्तरा अष्टयोगिनीवत्सरा
मताः इत्युक्ता मङ्गलायाः १ एकोत्तरः पिङ्गलायाः २ द्वौ,
धान्यायास्तयः, भामर्याः ४ वर्षाः, भद्रिकायाः पञ्च,
उल्कायाः षट्, सिद्धायाः सप्त, सङ्कटायाः अष्टौ वर्षाः,

तेषां योगेन ३६ वर्षां मङ्गलाद्यानां भोगकालः, इत्येवं विर-
ष्ट्या अष्टौ तत्सरास्तासां भोगकालः । अन्यदेशादिकं
योगिनीयञ्च वक्तव्यम् ।

उल्काचक्रं न० रुद्रयामलोक्ते व्याहृतमन्त्रशुभाशुभज्ञापक
चक्रभेदे "उल्काचक्रं सर्वसारं मन्त्रदोषादिनिर्णयम् ।
मन्त्राकारमूर्ध्नि मुखं सर्वमन्त्रादिविषयम् । स्वभूदेशावधि-
नाथ ! पुच्छपर्यन्तमेव च । अकाराक्षरमारभ्य हादशा-
क्षरमाहकम् । विलिखेत् पृष्ठदेशं तु शुभाशुभविशुद्धये ।
तयोदशाक्षरान्नाथ । एकविंशत्क्षरान्तकम् । नेतव्यं साध-
कैर्मन्त्रं पृष्ठस्थं सप्तदाहृतम् । तथा श्रीशुभदं प्रोक्तं क-
गुठादिपुच्छकालकम् । द्वाविंशादि चतुस्त्रिंशदक्षरान्तं
शुभं मनुम् । पुच्छस्थं नापि गृह्णीयात्पुच्छस्थञ्च तथा
भूषम् । शीर्षस्थञ्चापि गृह्णीयात् तदक्षरं शृणु
प्रभो ! पञ्चविंशादि द्वाचत्वारिंशद्वर्णान्तमेव च । मन्त्र-
कस्थं शुभं प्रोक्तं सुखवर्णान् शृणु प्रभो । त्रिचत्वारिं-
शद्वर्णादि एकपञ्चाशदन्तकम् । सुखस्थमन्त्रं मन्त्रो तु न
गृह्णीयात् कदाचन । पुच्छस्थं शृणु यत्नेन निरर्थकमहा-
र्त्तिदम् । भूमौ गात्रस्य पीडाभिः देवता कुप्यतेऽनियम् ।
द्विपञ्चाशदक्षरादि एकषष्टिमान्तिकान् । वर्णान् पुच्छ-
स्थितान् प्रोक्तान् नेतव्यान् शृणु वक्तव्यम् । द्विषष्टितमव-
र्णादि चतुष्षष्ट्यन्तकम् । अङ्गं लोचनमन्त्रञ्च त-
तोऽन्यत् रसनास्थितम् । तत् सर्वं शुभदं प्रोक्तं एतदन्यतमं
शृणु । वैश्वानराञ्च शैवानां शाक्तानां मन्त्रजापनम् ।
अन्यदेवेषु भक्तानां भक्तिमुक्तिप्रदं नृणांम्" । "एतञ्च चतु-
षष्टिस्त्रिषष्टिर्वा वर्णाः सम्प्रजोमताः । स्वराविंशतिरेकस्य
स्पर्शानां पञ्चविंशतिः । यादयश्च स्रुतायास्तौ चत्वारश्च
यमास्तथा । अनुस्वारो विमर्गश्च कौपौ चापि पराङ्मता ।
उसृष्ट्येति विज्ञेयो लृकारः मृत एव च" इति शिको-
क्तिविभागविधायं चतुःषष्टेरन्यकथनम् लृकारस्य देव-
सत्त्वमतेनेति बोध्यम् ।

उल्काजिह्वं पु० उल्केव जिह्वाऽस्य । रामा० प्रसिद्धे राजसभेदे
उल्कामुखं पु० उल्केव मुखमस्य । प्रेतभेदे "वालाशुल्कमुखः
प्रेतो विप्रोधर्मात् स्वकात् च्युतः" मनुः (श्याङ्
सेव्योयालि) इति प्रसिद्धे जन्तुभेदे स्त्री स्त्रीः ।

उल्कापी स्त्री उल्का-दाहे किं उल्का दाहेन कुष्णाति कष-
णी० स्त्रीः । उल्कायाः । "अग्निरेव प्रथमोऽहयाजः
ह्लादनिर्हतीय उल्कापी हतीयः" । "उल्काप्यसं
जहीति हतीयम्" "उल्कापीह तमजयाजोहति" सल-